

Таким чином, в даній роботі розглянуті існуючі підходи до понять «інновація», «інноваційний процес», «інноваційна діяльність, обґрунтовано сучасний зміст цих понять, виходячи з цілей і предмету даного дослідження.

Список літератури:

1. Кузнєцова А.Я. Фінансові механізми стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності: Монографія. – Л.: Львів. банків. ін-т НБУ, 2004. – 279с.
2. Дамодаран А. Стратегический риск-менеджмент. Принципы и методики / Асват Дамодаран. - М.: Вильямс, 2010. – 496 с.
3. Немцев В.Н. Концепция управления стратегическими преимуществами инновационного предприятия // Управление риском. – 2011. – № 2 (58). – С. 33–41.

Зоряна СОРОКІВСЬКА

*к.е.н., доцент кафедри банківської справи,
Тернопільський національний економічний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗБІРЬНОМУ БАНКІВСЬКОМУ БІЗНЕСІ

Аналіз інноваційних тенденцій розвитку сучасних технологій банківського обслуговування фізичних осіб вказує на поступовий перехід до технологій самообслуговування клієнтів і зниження навантаження менеджерів з продажу та фахівців операційно-касового залу банку. Важливу роль у зростанні інтенсивності використання технологій самообслуговування клієнтів відіграють технології дистанційного обслуговування клієнтів та багатофункціональні автомати з використанням пластикових карток.

В сучасних умовах можна виділити два найбільш поширені види дистанційного банківського обслуговування фізичних осіб:

- 1) системи «телебанк» (телефонний банкінг), це методи надання розрахункових та інформаційних банківських послуг за допомогою телефону (телефаксу) з використанням комп'ютерної телефонії;
- 2) інтернет-банкінг – системи надання банківських послуг за допомогою Інтернету, для використання яких, як правило, не потрібно мати спеціальне програмне забезпечення і можна працювати із своїм банківським рахунком з будь якого комп'ютера, підключеного до мережі Інтернет.

Впродовж 2010-2014 років українці стали активніше використовувати пластикові картки загалом та зокрема для розрахунків у магазинах, оплати послуг через банкомат. Також дещо збільшилась частка користувачів мобільного та інтернет-банкінгу. Про це свідчать результати чергової хвилі регулярного дослідження ринку банківських послуг для фізичних осіб, яке проводить GfK Ukraine.

Крім того, активніше українці стали застосовувати канали дистанційного банкінгу. Так, якщо в четвертому кварталі 2010 року мобільний банкінг використовували 5,4% населення, то у 2014-му – 7,8%. Рівень користування інтернет-банкінгом також дещо збільшився, хоча все ще залишається на низькому рівні – наприкінці 2013 року його використовували 3,3% українців, що на 0,3 п.п. перевищує показник попереднього року [3].

Згідно з дослідженнями фінансового сектору компаній GfK в Центральній та Східній Європі, після того як інтернет охоплює більше половини населення країни,

рівень використання дистанційних каналів починає різко зростати. Все ще низьку популярність інтернет-банкінгу в Україні можна пояснити тим, що зараз інтернетом користується лише близько 40% населення. Це є найнижчим показником серед країн Центральної та Східної Європи. Проте, дослідивши динаміку останніх років, ми очікуємо, що відмітку у 50% буде пройдено до кінця 2015 року [1, с.15].

За дослідженням компанії «Простобанк Консалтинг» на 25.11.2014 р., на кінець листопада-2014 інтернет-банкінг пропонують 38 банків з числа 50-ти лідерів за активами [3].

Банки активно розвивають функціональні можливості своїх систем інтернет-банкінгу. Найбільш активно банки додавали останнім часом такі функції як різні перекази, можливість погашати кредити, відкриття і поповнення депозитів, поповнення акаунтів в соцмережах і онлайн-іграх. Також банки почали пропонувати в рамках систем інтернет-банкінгу різні сервіси ведення домашньої бухгалтерії.

За допомогою системи інтернет-банкінгу українці можуть скористатися майже всіма тими ж банківськими послугами, що і безпосередньо у відділенні. Система інтернет-банкінг пропонує клієнтам дистанційно скористатися більшістю сервісів і послуг, які можливо здійснити у відділенні банку.

При цьому восени-взимку-2014 року за набором послуг 38 банків пропонують різноманітний сервіс. Об'єднує їх лише базовий набір функцій:

- перегляд балансу картки або рахунку, зазвичай також сум відкритих депозитів або стану погашення кредитів;
- можливість переглядати і формувати виписки за рахунками;
- можливість здійснювати перекази на карткові рахунки інших осіб в межах банку та на рахунки в інших банках.

Банки зацікавлені в розвитку цифрових послугах, однак цей процес стримує занадто велика вартість впровадження інноваційних технологій. Незважаючи на те, що цифрові банківські послуги є перспективним напрямком, і їх наявність дозволила б банкам залучити новий сегмент клієнтів, на сьогоднішній день деякі українські банки надають повноцінний багатофункціональний інтернет-банкінг, не кажучи про інші цифрові послуги (керування рахунком за допомогою мобільного телефону та ін). Вважаємо, що основним стримуючим чинником є небажання банків інвестувати в новий напрям діяльності, і, як наслідок, - нерозвиненість технологій.

При цьому, криза в банківській сфері і, як наслідок, відхід з українського ринку деяких іноземних установ, також негативно позначилися на розвитку в Україні цифрових банківських послуг. Відхід в тій чи іншій мірі з українського ринку іноземних банків обмежило надходження інвестицій і можливості прискореної адаптації сучасних технологій через материнські компанії. З боку українських банків адаптація бізнес-процесів до нових технологій вимагає істотних вкладень, не гарантуючи при цьому швидкої окупності - важливий чинник, якщо врахувати, що на даному етапі для банківської системи більш актуальне питання оптимізації витрат. Це буде стримувати просування цієї практики [2, с.49].

При цьому банки поки не готові вкладати великі суми в цифрові послуги через нерівномірний попит в різних регіонах України, як наслідок, період окупності таких інвестицій занадто великий. На даний момент попит на цифрові послуги стримують також і інші чинники:

- недостатній рівень проникнення інформаційних технологій в регіони України;
- необхідність вкладати ресурси в розробку і впровадження;
- недостатній попит, як результат поганої інформованості споживачів.

Попит на дані послуги ще не досяг свого апогею, та і впровадження подібних технологій - високозатратний і не швидкий захід.

Однак банки, які будуть розвивати цифрові послуги активніше за все, отримають серйозну конкурентну перевагу в майбутньому. Найближчим часом не всі банки зможуть відповідати високим вимогам споживача і прогресивним практикам зарубіжних колег, проте для ряду гравців розвиток цифрових сервісів зможе стати виразною трендовою конкурентною перевагою. Надання банком цифрових послуг дозволяє створювати імідж сучасного банку, залучати перспективні клієнтські сегменти. Тому більшість банків планує впровадження і розвиток систем електронного бізнесу найближчим часом.

Список літератури:

1. Зварькина Е.Б. Внедрение банковских инновационных технологий [Текст] / Е.Б.Зварькина // Банковские услуги. - 2013.- № 6.- С. 15-16.
2. Маганов В.В. Инвестиционная деятельность банка в сфере новых технологий [Текст] / В. В. Маганов // Финансы и кредит. – 2012. – № 19. – С.48-54.
3. Офіційний сайт компанії Простобанк консалтинг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ua.prostobank.ua/e_banking/novini/do.

Андрій ТИМКІВ

*к.е.н., ст. викладач кафедри банківського менеджменту та обліку
Тернопільський національний економічний університет*

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ БАНКУ

Початком інноваційної діяльності є виникнення ідеї, автором чи носієм якої є інноватор як особистість чи колектив інноваторів однодумців, що доводять ідею до інноваційного продукту, що набуває визнання у процесі комерціалізації. Тобто основу інноваційної діяльності, її базисну субстанцію становить творча інтелектуальна праця інноваторів. Поряд з тим, не слід забувати і про передумови виникнення інновацій, як причини, що спонукають до інноваційної діяльності. У банківській практиці такими передумовами є зменшення клієнтської бази, посилення конкуренції, зростання вартості банківських продуктів чи послуг, втрата достатнього рівня безпеки тощо.

Інноваційна діяльність банку являє собою процес реалізації інноваційних ідей управлінського, маркетингового чи фінансового характеру, у якому банк може виступати як учасник реалізації інноваційного проекту або, власне як інноватор.

Системи менеджменту, що використовують інноваційний підхід до свого функціонування і розвитку покликані розв'язати низку завдань, інколи достатньо суперечливих і навіть взаємовиключних:

- постійне оновлення асортименту продукції;
- оновлення і створення нових виробничих систем;
- нарощення ефективності виробничо-збутової діяльності;
- розроблення і реалізація стратегії і тактики боротьби за лідерство;
- підпорядкування діяльності всіх підрозділів виробничих систем режиму складного відтворювального процесу;
- поєднання гнучкості та адаптивності дрібносерійного виробництва.